

TWAALF MAANDEN **WERELDNIEUWS** IN BEELD

HET AANZIEN VAN 2025

Samenstelling, teksten en beeldresearch
Lukas Spee

Ontwerp & lay-out
Studio Michelangela, Utrecht

Digitale beeldbewerking
Studio Michelangela, Utrecht

Druk
Drukkerij Wilco B.V., Amersfoort

Spectrum maakt deel uit van
Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv,
Amstelplein 34
1096 BC Amsterdam

© 2026 Lukas Spee
© 2026 Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 Auteurswet 1912, juncto het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB, Hoofddorp).
Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken dient men zich tot de uitgever te wenden.

Ondanks alle bestede zorg aan de samenstelling van de tekst, kan noch de redactie noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

ISBN 978 90 00 39864 5
NUR 680, 530

www.spectrumboeken.nl

Spectrum

Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv, Amsterdam

Tussen hoop en vrees

De verweesde babychimpansees Esther en Rio klampen zich vast aan hun verzorger in het Tacugama Chimpanzee Sanctuary in Sierra Leone. Ontbossing vormt een serieuze bedreiging voor het leefgebied van chimpansees én menselijke inwoners van het West-Afrikaanse land. De Britse primatoloog Jane Goodall, die dit jaar overleed, zette zich tot haar dood in voor het beschermen van de leefomgeving van chimpansees. Goodall werd wereldberoemd met haar baanbrekende veldonderzoek in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw. Door chimpansees jarenlang van dichtbij te observeren ontdekte ze dat hun gedrag meer op ons eigen gedrag lijkt dan werd gedacht.

Goodall was op 4 januari nog door de toenmalige Amerikaanse president Joe Biden voor haar levenswerk geëerd met de Presidential Medal of Freedom. Het was een van de laatste officiële plichtplegingen van Biden als president. Zo'n twee weken later werd hij opgevolgd door Donald Trump – en dat heeft de wereld geweten. Direct nadat Trump voor de tweede keer als president was aangetreden, kondigde hij grootse plannen aan die een 'gouden eeuw' moesten inluiden voor zijn land. Hij schroomde niet om daarvoor internationaal de boel flink op te schudden. Traditionele bondgenoten werden daarbij niet ontzien. Zo stak de nieuwe Amerikaanse regering haar minachting voor Europa niet onder stoelen of banken. Bij Europese landen drong het pijnlijke besef door dat zij niet langer op de VS konden vertrouwen als het aan-

kwam op de verdediging van hun veiligheid. En dat terwijl op hun eigen continent Oekraïne nog altijd vecht tegen de Russen, die in 2022 waren binnengevallen. Trump leek bovendien meer sympathie te koesteren voor agressor Rusland dan voor Oekraïne. Oekraïne kwam onder grote Amerikaanse druk te staan om een 'vredesdeal' te ondertekenen die het land zou dwingen tot grote concessies. In de tussentijd zette Rusland zijn offensief onverminderd voort en voerde het ook steeds brutalere ondermijnende acties uit tegen Europese bondgenoten van Oekraïne: spionage, sabotage, brandstichting en schendingen van het luchtruim. Geen wonder dat de Europeanen na jarenlange bezuinigingen hun defensie-uitgaven flink verhoogden. Ook overwogen enkele landen om de dienstplicht opnieuw in te voeren. 'Het is geen oorlog, maar ook geen vrede',

stond in een boekje met informatie over noodsituaties dat alle Nederlandse huishoudens eind 2025 ontvingen.

OORLOG EN VREDE

Een van de opmerkelijke ontdekkingen die Jane Goodall deed, was dat niet alleen mensen maar ook chimpansees oorlog voerden. Tussen 1974 en 1978 was zij getuige van een gewelddadig conflict tussen twee groepen rivaliserende chimpansees in Gombe National Park in Tanzania. Goodall was geschokt door haar ontdekking, maar bleef nadien altijd benadrukken dat het agressieve gedrag van chimpansees niets is vergeleken met het excessieve geweld waartoe mensen in staat zijn. Naast de oorlog in Oekraïne woedden er dit jaar nog meer conflicten waaruit bleek dat Goodall gelijk had.

Veel aandacht ging uit naar de oorlog in Gaza, die volgde op de terreuraanval van Hamas op Israël op 7 oktober 2023 waarbij meer dan 1200 doden vielen en zeker 200 mensen waren ontvoerd. Internationaal groeide de kritiek op het harde Israëlische optreden in Gaza. Steeds meer mensen vonden deze reactie op de terreurdaad van Hamas buitenproportioneel. Ze wezen daarbij op de vele Palestijnse burgerdoden, groeiende hongersnood, gedwongen verplaatsingen en grote verwoestingen. De situatie verbeterde enigszins nadat Israël en Hamas op 8 oktober dit jaar instemden met de eerste fase van een Amerikaans vredesplan voor Gaza. Snel daarna ging een staakt-het-vuren in. Alle nog levende Israëlische gijzelaars kwamen vrij, evenals duizenden Palestijnen die door Israël waren gevangengenomen. Maar het bestand bleek broos. Er werd nog steeds gevochten en hulpverlening voor de Gazanen bleef ondermaats. Ook was er onenigheid over hoe het tijdelijke bestand moest overgaan in een permanente vrede.

Ondertussen dreigde de grootste humanitaire crisis van het moment volledig ondergesneeuwd te raken. Bij de bloedige burgeroorlog die Soedan al meer dan twee jaar in zijn greep hield, waren inmiddels tienduizenden mensen omgekomen. Miljoenen anderen waren op de vlucht geslagen voor het geweld en een groot deel van de bevolking kampte met voedseltekorten. Inwoners van de door rebellen bezette stad El Fasher dreigden het slachtoffer te worden van etnisch geweld. Maar vooralsnog leek niemand bereid om in te grijpen.

NATUUR EN KLIMAAT

Na haar veldwerk in Afrika hield Jane Goodall zich vooral bezig met natuurbescherming. In 1977 richtte ze het Jane Goodall Institute op, dat zich inzette voor de bescherming

van dieren en hun leefgebied. Daarnaast reisde ze de wereld rond om mensen bewust te maken van het belang van de natuur. Dat deed ze tot haar dood. Ze overleed op 1 oktober in Californië, waar ze was om een serie lezingen te geven.

Met het overlijden van Goodall verloren natuur- en klimaatbeschermers een uitgesproken en gedreven medestander, juist op het moment dat ze die zo goed konden gebruiken. Want 2025 was ook een jaar waarin landen hun groene ambities flink terugschroefden, met de Verenigde Staten voorop. President Trump geloofde niet in klimaatverandering en trok zijn land opnieuw terug uit het klimaatakkoord van Parijs. Daarnaast gaf hij opdracht om de winning van fossiele brandstoffen op te voeren en legde hij projecten voor groene energie aan banden. Ook in andere landen zakte klimaatbeleid weg op de politieke agenda, omdat de aandacht verschoof naar de economie en geopolitieke spanningen. De jaarlijkse klimaatop van de VN, die dit jaar in Brazilië werd gehouden, leverde geen concrete resultaten op om de opwarming van de aarde aan te pakken. Ondertussen werden wereldwijd de gevolgen van klimaatverandering gevoeld. Zo werden Zuidoost-Azië en het Caribisch gebied geteisterd door zware stormen en woedden er hevige natuurbranden in Noord-Amerika en Zuid-Europa.

POLITIEK EN INDIVIDU

In dit roerige jaar kende Den Haag zo zijn eigen problemen. Het kabinet-Schoof, dat vanwege het vele onderlinge geruzie en gedoe veel weg had van een ongelukkig huwelijk, kwam maar liefst twee keer ten val, omdat achtereenvolgens coalitiepartijen PVV en NSC opstapten. Van de beloofde daadkracht was intussen weinig terechtgekomen. Op belangrijke dossiers zoals woningbouw, stikstof en asiel was er stilstand.

Mogelijk zou een nieuw kabinet daar verandering in kunnen brengen. In oktober won D66 de verkiezingen onder de slogan 'Het kan wél'. Of D66-leider en beoogd premier Rob Jetten die woorden waar kon maken, moest in 2026 gaan blijken. Het zou in ieder geval niet makkelijk worden, gezien het sterk versplinterde politieke landschap. Maar misschien moeten we niet alleen naar de politiek kijken voor oplossingen, maar ook naar onszelf. Ondanks alle ellende die Jane Goodall in de wereld zag, bleef zij optimistisch over de toekomst, want: 'Elk individu kan verschil maken, elke dag opnieuw. Het is aan ons om te bepalen wat voor verschil dat is.'

Lukas Spee

JANUARI

- 1 **VS** 15 doden nadat pick-uptruck inrijdt op mensenmenigte in uitgaanscentrum New Orleans
- 2 **Nederland** 76-jarige inwoner van Den Dolder op straat doodgestoken door patiënt uit psychiatrische kliniek
- 3 **Nederland** verdachte van dodelijke schietpartijen in Rotterdamse wijk IJsselmonde aangehouden
- 4 **Suriname** tienduizenden mensen komen af op uitvaart Desi Bouterse in Paramaribo
- 5 **Rusland** Oekraïens leger begint nieuw offensief in Russische grensregio Koersk
- 6 **Canada** Justin Trudeau kondigt aan dat hij opstapt als premier en politiek leider van Liberale Partij
- 7 **China** ruim 125 doden na zware aardbeving in Tibet
- 8 **VS** tienduizenden mensen geëvacueerd vanwege natuurbranden in Los Angeles
- 9 **Venezuela** Nicolás Maduro ondanks beschuldigingen van verkiezingsfraude opnieuw beëdigd als president
- 10 **Europa** Europese klimaatdienst Copernicus bevestigt dat 2024 het warmste jaar ooit gemeten was
- 11 **Nederland** zo'n 3500 fietsers doen mee aan de 24e editie van de strandrace GP Groot Egmond-Pier-Egmond
- 12 **Nederland** brand in Rode Kruis Ziekenhuis in Beverwijk na nachtelijke explosie
- 13 **België** 30.000 ambtenaren protesteren tegen mogelijke pensioenhervormingen
- 14 **Zuid-Korea** president Yoon Suk-yeol gearresteerd na mislukte machtsgreep in december
- 15 **Mozambique** Daniel Chapo geïnstalleerd als president na zeer fel omstreden verkiezingsuitslag
- 16 **Zuid-Afrika** reddingsoperatie mijnwerkers uit illegale goudmijn afgerond, ruim 80 doden geborgen
- 17 **Pakistan** oud-premier Imran Khan veroordeeld tot 14 jaar cel wegens corruptie
- 18 **Nederland** zangeres Roxy Dekker wint op Eurosonic Noorderslag de Popprijs 2024
- 19 **Gaza** staakt-het-vuren tussen Israël en Hamas gaat in, eerste gijzelaars vrijgelaten
- 20 **VS** Donald Trump voor de tweede keer beëdigd als president
- 21 **Turkije** 79 doden bij hotelbrand in skigebied Kartalkaya
- 22 **Nederland** kabinet moet van rechter meer doen om natuur tegen stikstof te beschermen
- 23 **Thailand** Thailand stelt huwelijk open voor mensen van hetzelfde geslacht
- 24 **GB en Ierland** zware storm Éowyn richt grote ravage aan en kost twee mensen het leven
- 25 **Nederland** inbrekers roven Roemeense topstukken uit Drents Museum in Assen
- 26 **Belarus** president Alexander Loekasjenko wint (schijn)verkiezingen
- 27 **Congo** door Rwanda gesteunde M23-rebellen nemen Oost-Congolese stad Goma in
- 28 **Servië** na maandenlange antiregeringsprotesten stapt premier Miloš Vučević op
- 29 **VS** alle 67 inzittenden komen om na botsing tussen vliegtuig en legerhelikopter in Washington D.C.
- 30 **Duitsland** duizenden mensen protesteren tegen samenwerking CDU met radicaal-rechtse AfD voor strenger asielbeleid
- 31 **Nederland** presentatieduo Philip Freriks en Maarten van Rossem neemt afscheid van kennisquiz *De slimste mens*

Oorlogsarchief (deels) geopenbaard

Online namenlijst 'collaborateurs' roept vooral vragen op

NEDERLAND 'Oorlog voor de rechter'. Zo heette de website waarop op 2 januari een online namenlijst werd gepubliceerd van personen die tijdens de Tweede Wereldoorlog met de Duitse bezetter hadden gecollaboreerd, of daarvan waren verdacht. Maar door foutieve en onvolledige informatie leek dit register meer vragen op te roepen dan antwoorden te bieden.

De lijst was onderdeel van het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR), dat door onder meer het Nationaal Archief en het NIOD uit verschillende archieven van onder andere lokale politie- en justitiediensten was

samengesteld. In totaal stonden er ruim 400.000 namen op van (inmiddels overleden) mensen die na de oorlog door justitie in verband waren gebracht met collaboratie. Oorspronkelijk was het de bedoeling geweest

dat geïnteresseerden niet alleen een lijst van namen, maar volledige dossiers online konden raadplegen. Drie weken voordat de dossiers zouden worden gepubliceerd, waarschuwde de Autoriteit Persoonsgegevens echter voor privacyrisico's: de gegevens uit de dossiers zouden te gevoelig zijn. Daarop besloot minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Eppo Bruins (NSC) dat alleen de namen online mochten worden gepubliceerd. Belangstellenden konden de volledige dossiers uitsluitend op afspraak inzien in de studiezaal van het Nationaal Archief in Den Haag.

VOLGEBOEKT

De interesse was groot. Op de eerste dag werd de namenlijst al meer dan 400.000 keer geraadpleegd en binnen enkele uren was de studiezaal van het archief tot half februari volgeboekt. Maar er kwam al gauw kritiek. Zo stonden er ook namen van onschuldige mensen op de lijst, onder wie Joodse slachtoffers en verzetsstrijders. Omdat er geen verdere informatie online stond, konden nabestaanden niet eenvoudig zien waarom een familielid op de lijst was terechtgekomen. Dat werkte speculaties in de hand. Naar aanleiding van de kritiek nam het Nationaal Archief de lijst opnieuw onder de loep. Op 7 januari liet het archief weten dat het 'preventief' 25.000 namen van de lijst had verwijderd. Het ging onder meer om mensen van wie de zaak was geseponeerd of het dossier was zoekgeraakt. Ondertussen bleef onduidelijk of de volledige dossiers in de toekomst alsnog online zouden worden gepubliceerd. ■

Los Angeles in brand

Extreme droogte veroorzaakt vlammenzee

VS Het was geen rampenfilm, maar werkelijkheid. In januari werden Los Angeles en omgeving geteisterd door meerdere natuurbranden die zich razendsnel verspreidden. Zo ging de welgestelde wijk Pacific Palisades, waar veel Hollywoodsterren en andere beroemdheden woonden, vrijwel geheel in vlammen op.

Natuurbranden waren geen onbekend verschijnsel in Zuid-Californië, maar dat ze al zo vroeg in het jaar uitbraken was opmerkelijk. Toch kwam het vuur niet onverwachts. Weerdiensten hadden al enkele dagen gewaarschuwd voor extreem brandgevaarlijke omstandigheden. Het was maandenlang uitzonderlijk droog geweest in het gebied, zonder ook maar een druppel regen. Daar kwamen de jaarlijkse Santa Ana-winden bovenop, hevige windstoten die droge lucht vanaf de woestijn meevoerden. Onder deze omstandigheden kon zelfs een klein vonkje enorme gevolgen hebben.

Op 7 januari braken de eerste grote branden uit. Omdat de begroeiing in het gebied kurkdroog was en veel gebouwen van hout waren gemaakt, kon het vuur zich razendsnel verspreiden. In sommige wijken, waaronder Pacific Palisades, moesten bewoners halsoverkop hun huizen ontvluchten. Tienduizenden andere huishoudens kwamen zonder stroom te zitten.

BLUSWATER

De brandweer van Los Angeles had grote moeite om het vuur te bestrijden. Dat kwam in de eerste plaats door de aanhoudende wind, maar

daarnaast was er ook een tekort aan bluswater en had de brandweer onvoldoende capaciteit. Brandweerkorpsen uit andere regio's en uit Canada en Mexico schoten te hulp. Intussen was ook de National Guard opgeroepen, die moest helpen om de orde in het getroffen gebied te handhaven en plunderingen te voorkomen. Op 31 januari maakte de brandweer bekend dat het vuur na ruim drie weken volledig onder controle was. De branden hadden zo'n 200.000 mensen uit hun huizen verdreven. Daarnaast waren zeker 28 mensen omgekomen. De materiële schade werd op meer dan 100 miljard dollar geschat. Hele woonwijken waren afgebrand en veel cultureel erfgoed ging verloren. Al met al waren het de meest verwoestende branden die het gebied ooit hadden getroffen. ■

Noorse schaatser Eitrem wint EK allround

Rijpma-De Jong prolongeert titel bij de vrouwen

NEDERLAND Na 34 jaar had de Noorse schaatsgrootheid Johan Olav Koss eindelijk een opvolger. Op 12 januari won zijn landgenoot Sander Eitrem het EK allround in Heerenveen. Bij de vrouwen zorgde Antoinette Rijpma-De Jong voor een primeur door als eerste Nederlandse vrouw voor de vierde keer op rij het goud te pakken. De twee winnaars vierden hun overwinning met de traditionele ereronde in de arrenslee (*onder*).

Omdat de Nederlandse titelverdediger Patrick Roest vanwege fysieke problemen had afgezegd voor het toernooi was vooraf al duidelijk dat er bij de mannen een nieuwe Europese kampioen allround zou komen. Maar een duidelijke favoriet om hem op te volgen was er niet. De Nederlandse kans-

hebbers Chris Huizinga, Beau Snellink en Marcel Bosker moesten concurreren met onder anderen de Italiaan Davide Ghiotto en de Noren Sander Eitrem en Peder Kongshaug. Van al deze mogelijke winnaars reed de 22-jarige Eitrem het sterkste toernooi. Een zesde plaats op de 500 meter, winst op de

5000 meter en de tweede plaats op de 1500 meter en 10.000 meter leverden hem het goud op. Zijn goede vriend Kongshaug maakte met een zilveren medaille het Noorse feest compleet. Snellink werd derde en was daarmee de beste Nederlander bij de mannen. Bij de vrouwen was er sprake van een Nederlandse tweestrijd. Titelverdediger Rijpma-De Jong werd voortdurend op de hielen gezeten door Joy Beune, de regerend wereldkampioen en Nederlands kampioen. De strijd werd beslist op de 5000 meter, waar de twee elkaar troffen. Nadat Beune ronde na ronde op Rijpma-De Jong begon in te lopen, zette die een versnelling in. Ze behield uiteindelijk genoeg voorsprong om haar titel te prolongeren. Beune eindigde als tweede en de Noorse Ragne Wiklund pakte het brons.

SPRINT

Bij het EK sprint, dat in hetzelfde weekend werd verreden, deden de Nederlandse schaatseren al helemaal goede zaken: twee keer kleurde het erepodium volledig oranje. Jennings de Boo, die zijn debuut maakte op het toernooi, won de titel bij de mannen. Titelverdediger Merijn Schepkamp moest genoegen nemen met het zilver en Tim Prins eindigde als derde. Jutta Leerdam werd sprintkampioen bij de vrouwen. Nummer twee Femke Kok kwam slechts 0,04 seconden tekort voor de eindoverwinning. Het brons was voor Suzanne Schulting, die daarmee het Nederlandse podium compleet maakte. ■

Reddingsoperatie in Stilfontein

Mijnwerkers bevrijd uit illegale goudmijn

ZUID-AFRIKA Maandenlang hadden ze geen daglicht gezien. Bij een reddingsoperatie die op 13 januari begon werden zo'n 250 mijnwerkers bevrijd uit een illegale goudmijn in Stilfontein. Voor tientallen anderen kwam de hulp te laat. Bij de operatie werden ruim 80 lichamen geborgen van mijnwerkers die door uitputting en ondervoeding waren omgekomen.

De mijnwerkers hadden al zeker sinds november 2024 in de mijn doorgebracht, op zo'n twee kilometer onder het aardoppervlak. Ze raakten van de buitenwereld afgesloten nadat de politie de uitgangen van de mijn had afgezet. De politieactie was onderdeel van een operatie van de Zuid-Afrikaanse regering om de veelvoorkomende illegale mijnbouw in het land aan te pakken. Zo'n zesduizend mijnen die eerder door bedrijven waren gesloten omdat ze te weinig opbrachten, werden nu geëxploiteerd door criminele bendes. Zij hoopten de resterende grondstof-

fen te delven met de hulp van mijnwerkers die werkloos waren geraakt door de officiële sluiting van de mijnen. Het ging daarbij vaak om mensen die afkomstig waren uit buurlanden als Mozambique, Lesotho en Zimbabwe en geen verblijfsvergunning hadden. Zij werden door de lokale bevolking zama zama's genoemd – 'zij die hun geluk beproeven'.

UITROKEN

In de weken nadat de politie de mijn in Stilfontein had omsingeld, waren honderden zama zama's uit eigen bewe-

ging naar buiten gekomen en gearresteerd. Maar honderden anderen waren onder de grond achtergebleven. Om de druk op hen op te voeren, legde de politie in november de toevoer van voedsel en water grotendeels stil. 'We gaan ze uitroken', liet de regering van president Cyril Ramaphosa weten. Deze harde aanpak leverde de nodige kritiek op van mensenrechtenorganisaties. Uiteindelijk gaf de hoogste rechter de regering de opdracht om een reddingsoperatie op te zetten voor de achtergebleven mijnwerkers. In drie dagen werden overlevenden en de lichamen van omgekomen zama zama's in een metalen kooi uit de mijn getakeld (*boven*). Volgens de politie was de mijn daarmee volledig ontruimd. De overlevenden werden na hun redding alsnog gearresteerd. ■

Roxy Dekker wint Popprijs

Amsterdamse zangeres 'vangt tijdgeest met zelfspot'

NEDERLAND Ze had pas acht nummers uitgebracht en een handjevol optredens gedaan. Toch was Roxy Dekker volgens de juryleden van de Popprijs 2024 een fenomeen waar ze niet omheen konden. Op 18 januari ontving de twintigjarige Amsterdamse zangeres de belangrijke muziekprijs tijdens Eurosonic Noorderslag in Groningen.

De jury vond dat Dekker als geen ander de tijdgeest wist te vangen in scherpe, humoristische teksten vol zelfspot over haar eigen generatie. 'De muziek is vrolijk en lichtvoetig, maar bevat ook een feministische boodschap. Daarbij spreekt Roxy Dekker de taal van de jeugd, de bakermat van de popmuziek', aldus het juryrapport.

De zangeres was sinds 2021 actief als soloartiest. Op sociale media als TikTok en Instagram plaatste ze filmpjes waarop ze covers van andere artiesten zong. Haar grote doorbraak beleefde ze in 2023 met het zelfgeschreven nummer 'Anne-Fleur vakantie'. Daarin dreef ze de spot met 'Anne-Fleurs', studentes die uit hetzelfde bevoorrechte Amsterdamse milieu kwamen als zichzelf. Het nummer ging viraal en maakte Dekker bekend bij een groot, voornamelijk jong publiek. In 2024 zette ze haar succes voort. Ze scoorde vier nummer 1-hits en haar nummer 'Sugardaddy' werd het meest gestreamde lied in Nederland. Ook ontving ze de Edison voor beste nieuwkomer.

KRITIEK

Niet iedereen was het ermee eens dat Dekker nu ook de Popprijs kreeg, die was bedoeld voor de artiest die in 2024 de belangrijkste bijdrage had geleverd aan de Nederlandse popmuziek. Sommige muziekjournalisten vonden dat de prijs te vroeg in haar carrière kwam, nog voordat ze een

album had uitgebracht of een groot optreden had verzorgd. Ook was er kritiek op Dekkers muziek en teksten, die te oppervlakkig zouden zijn. Eerdere Popprijswinnaars als Joost Klein en Goldband hadden overigens vergelijk-

bare reacties opgeleverd. Volgens sommigen leek de jury streamingscijfers belangrijker te vinden dan artistieke betekenis en live-reputatie. Dekker was bekend met de kritiek op haar werk. Bij het in ontvangst nemen van de Popprijs bekende ze dan ook dat ze bang was geweest voor negatieve reacties van het publiek in Groningen. 'Maar ik zie vooral enthousiasme!', concludeerde ze opgelucht toen ze door de zaal werd toegejuicht. ■

Staakt-het-vuren in Gaza

Israël en Hamas bereiken na maanden akkoord

GAZA Eindelijk was er reden tot voorzichtige vreugde in Gaza (*links*) en Israël (*rechts*). Vijftien maanden nadat de oorlog in Gaza was uitgebroken, bereikten Israël en Hamas op 15 januari een akkoord over een wapenstilstand. Vier dagen later ging het bestand in en kwamen de eerste gijzelaars en gevangenen vrij.

Al sinds het uitbreken van de oorlog op 7 oktober 2023 hadden de twee strijdende partijen gesprekken gevoerd over een wapenstilstand, maar die waren telkens stukgelopen. De naderende inauguratie van Donald Trump als president van de Verenigde Staten (zie p. 14-15) leek de onderhandelingen een duwtje in de rug te hebben gegeven. Voor zowel Trump als zijn voorganger Joe Biden zou een deal vóór de machtsoverdracht een opsteker zijn, dus Amerikaanse bemiddelaars drongen daar bij de onderhandelingen op aan.

Op 13 januari kwamen de eerste berichten naar buiten over een moge-

lijke doorbraak. Twee dagen later bevestigden betrokkenen dat er een akkoord was bereikt. De eerste fase daarvan bestond uit een staakt-het-vuren van zes weken. In die periode zou Hamas ruim dertig Israëlische gijzelaars vrijlaten en zou Israël meer dan duizend Palestijnse gevangenen laten gaan. Ook werd de grens van Gaza heropend voor humanitaire hulp en konden de eerste Gazanen terugkeren naar huis. Ondertussen zou worden onderhandeld over de volgende fases van het akkoord.

Het staakt-het-vuren ging in op 19 januari. Hamas droeg in Gaza de eerste drie Israëlische gijzelaars over

aan het Rode Kruis en Israël stelde negentig Palestijnse gevangenen op vrije voeten. Ook keerden die dag de eerste Palestijnse vluchtelingen terug naar huis, waar de meesten van hen een grote verwoesting aantroffen.

ONBESPREEKBAAR

Nu de eerste afspraken waren nagekomen, was de vraag in hoeverre het staakt-het-vuren verder stand zou houden. Voor de Israëlische premier Benjamin Netanyahu was een definitieve wapenstilstand met Hamas in ieder geval onbespreekbaar. Zijn radicale minister van Nationale Veiligheid, Itamar Ben-Gvir, was al opgestapt uit onvrede over het akkoord en ook andere coalitiegenoten dreigden te vertrekken. Bovendien had Netanyahu van de VS de garantie gekregen dat hij de strijd mocht hervatten als verdere onderhandelingen zouden mislukken. ■